

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
Кафедра публічного управління та адміністрування

ГОРБЕНКО ЄВГЕН СЕРГІЙОВИЧ

**МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
МОРЕГОСПОДАРСЬКИМ КОМПЛЕКСОМ В УКРАЇНІ В УМОВАХ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ**

**АВТОРЕФЕРАТ
КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ЗА ДРУГИМ РІВНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ (МАГІСТР)**

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Миколаїв – 2021 рік

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток ринкової економіки в Україні пов'язаний з пошуком нових методів та інструментів державного регулювання морегосподарським комплексом (далі МГК), здатних забезпечити ефективне функціонування цієї галузі у складних умовах децентралізації управління економікою, тобто розмежування компетенції і конкретизацію повноважень не лише по вертикалі, але й по горизонталі.

Саме ринкове середовище формує нові вимоги до стратегії та тактики управління МГК. Але дієвість ринкового механізму залежить по-перше від наявної нормативно-правової основи, по-друге, від розгалуженої ринкової інфраструктури МГК; по-третє, від сприятливого інвестиційного клімату та стійких господарських комунікацій тощо.

Отже ефективне управління МГК можливе лише на шляху децентралізації управління й побудови економіки нового типу, що базується на інноваційних технологіях розвитку. На цьому шляху потрібне розвивати нормативно-правову базу, тобто формування «правил гри», що регулюють виробничо-економічні процеси в галузі, та створюють умови, необхідні для активізації господарських ініціатив, що відповідають цілям та завданням реформування МГК.

Державне регулювання МГК в умовах децентралізації й впровадження новітніх технологій – це одна з основ розбудови національної економіки, що реалізує ідеї співробітництва між бізнесом та владою у формі конструктивних управлінських рішень, що узгоджують приватнопідприємницькі та суспільні інтереси.

Регулююча функція державою МГК є особливо значущою, тому що – створює матеріально-речові об'єкти, необхідні для розвитку всіх інших галузей і господарських сфер.

Державне регулювання – це система необхідних механізмів, контролюючих процедур, норм і стандартів, що регулюють відносини в МГК. До яких також відносяться інструменти стимулювання, що сприяють залученню інвестицій, його якісному вдосконаленню та ефективному оновленню. Державне регулювання МГК – це поєднання: регулюючого та стимулюючого впливу.

Сучасний стан наукових досліджень обраної проблематики характеризується незначною наявністю спеціальних досліджень.

Дослідженню теоретичних і практичних аспектів проблем механізмів державного управління й регулювання в різних сферах суспільного розвитку розглянуто в працях вітчизняних та зарубіжних науковців, у тому числі В. Авер'янова, Г. Атаманчука, В. Бакуменко, В. Беглиці, О. Євтушенко, В. Ємельянова, В. Князева, В. Куйбіди, П. Надолішнього І. Лопушинського, С. Серьогіна, В. Скуратівського, В. Тертички, В. Цветкова та інших.

Вагомий внесок у розвиток науки державного управління, зокрема у розробку проблем державного управління та регулювання економікою, зробили сучасні українські дослідники, такі як Н. Балдич, В. Бодров, Б. Буркінський, В. Ємельянов, О.Ємельянова, С. Мочерний, Б. Райзберг, О.Сафронова, Д. Прейгер, Л. Приходченко, О. Собкевич, А. Филипенко тощо.

Теоретичні та практичні аспекти розвитку окремих сегментів функціонування МГК розглянуто в працях таких науковців, як О. Белова, В. Баришнікова, М.Волосюк, Л. Вдовиченко О. Гайду, В. Глущенко, Ю. Драпайло, В. Ємельянов, А. Згама, Д. Зятіна, Д.

Іванов, О. Кібік, В. Котлубай, В. Ковалевич, В. Мірошко, В. Ніколаєв, О. Подцерковний, В.Сааджан, Ю. Сєднєв, К. Степанова, М. Широков, С.Філіппова, А.Філіпенко, та інші. В даних працях було надано загальну характеристику МГК України у цілому.

Однак, незважаючи на наявність досліджень, наявний практичний досвід державного регулювання МГК, не існує єдиної точки зору з приводу участі держави в регулюванні МГК, також немає наукової концепції державної участі у МГК, що й обумовило вибір теми кваліфікаційної роботи, та свідчить про її актуальність і науково-практичну значущість.

Об'єктом дослідження є морегосподарський комплекс України.

Предметом дослідження є механізми державного регулювання морегосподарським комплексом.

Метою дослідження є вивчення науково-теоретичних та методологічних засад формування та реалізації державного регулювання морегосподарським комплексом України в умовах децентралізації та розробці практичних рекомендацій удосконалення його діяльності.

Для досягнення поставленої мети вирішено такі завдання:

- охарактеризувати стан наукової розробки з досліджуваної проблеми;
- розглянути категорійно-понятійний апарат державного регулювання морегосподарським комплексом;
- обґрунтувати сутність і функції системи державного регулювання морегосподарським комплексом України;
- проаналізувати методи та інструменти державного регулювання морегосподарським комплексом;
- визначити суть державного стратегічного планування розвитком морегосподарського комплексу;
- запропонувати напрями сталого розвитку морегосподарського комплексу України.

Методи дослідження. В магістерській роботі використані загальнонаукові методи пізнання, такі як аналіз, синтез, дедукція, індукція.

Основою методології дослідження є діалектичний метод пізнання, який дозволив дослідити правові положення, що регулюють господарські відносини у МГК, у їх взаємозв'язку. Застосування системного підходу забезпечило теоретичне узагальнення наукових поглядів вчених на морегосподарський комплекс. Сукупність цих та інших методів і прийомів дала змогу забезпечити всебічність вивчення проблеми та достовірність висновків.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що в роботі проаналізовано теоретичні положення та практика

- обґрунтовано, що механізми державного регулювання МГК, це комплекс регуляторних заходів (політичних, організаційних, правових, економічних, інформаційних тощо), що здійснює держава у морегосподарській галузі з метою упорядкування її діяльності;
- визначено, що державне регулювання МГК – це комплекс управлінських, організаційно-економічних механізмів, і методів впливу органів державної влади та МСВ на структуру МГК, майновогосподарські та організаційно-господарські відносини у національній економіці, що реалізуються суб'єктами господарювання з метою досягнення

стратегічних пріоритетів і завдань державної політики з розвитку інфраструктурного потенціалу МГК, МП, регіонів та країни загалом, використовуючи інноваційні, цифрові технології;

– обґрунтовано застосування кластерного підходу до побудови МГК, відмінною рисою, якого є взаємодія промислового, транспортного, портового кластерів регіону, що дозволяє використовувати продукт однієї галузі для потреб декількох інших, а між всіма галузями, представленими в даному регіоні, створюються стійкі зв'язки, що дозволяють підтримувати ці галузі й сприяють стабілізації економіки регіону.

Практичне значення одержаних результатів. Висновки та рекомендації в магістерській роботі може бути використані у нормотворчій діяльності для вдосконалення законодавства управління МГК; у практичній діяльності суб'єктів морегосподарської галузі; у науково-дослідній роботі МГК; у викладанні й вдосконаленні курсів «Публічне управління та адміністрування», «Економіка».

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення магістерської роботи було обговорено на Всеукраїнській науково-практичній конференції: «Могилянські читання – 2021: Досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» (20210р.) м. Миколаїв. Тема доповіді: «Забезпечення збалансованого розвитку приморських територій через розвиток морегосподарського комплексу України».

Структура та обсяг роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 91 сторінка, із них 70 сторінок основного тексту.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

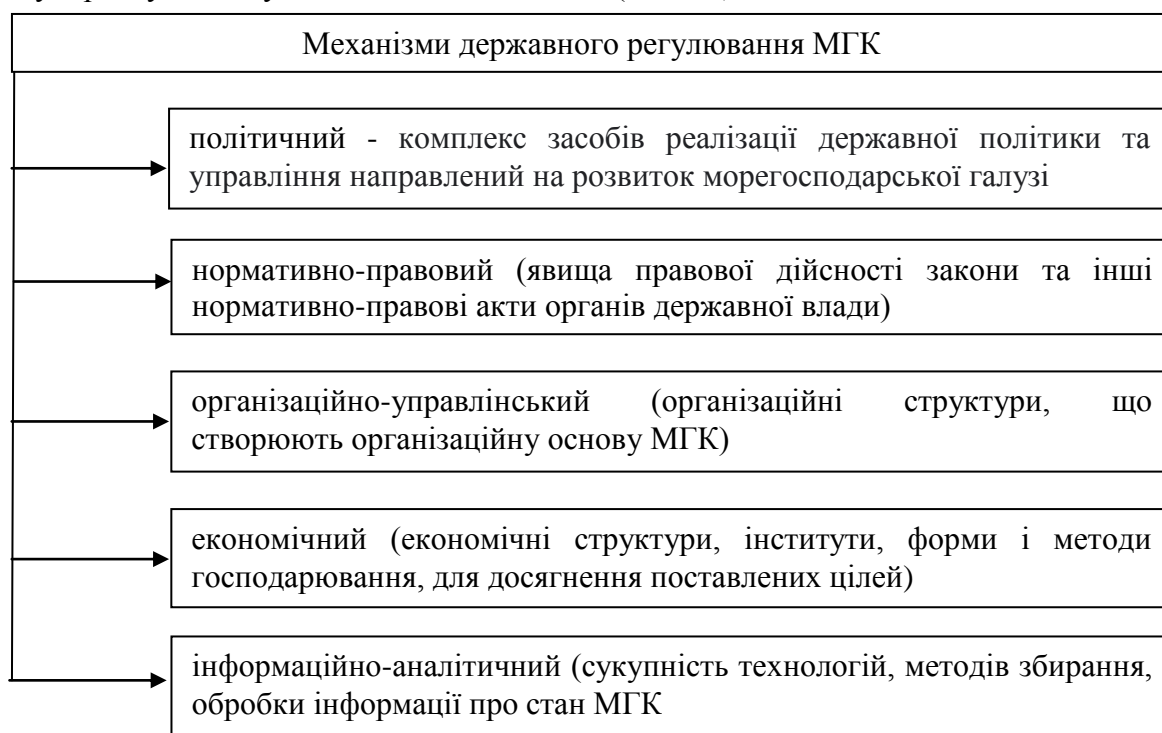
У **вступі** обґрунтовано актуальність теми; подано стислу характеристику сутності і стану розроблення проблеми, що досліджується; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет і методи дослідження; розкрито наукову новизну; вказано практичне значення, описано структуру та обсяг кваліфікаційної роботи.

У **першому розділі** – «Теоретичні засади дослідження державного регулювання морегосподарським комплексом України в умовах децентралізації» аналізується стан наукової розробки досліджуваної проблеми

У розділі виокремлено, що поєднання державного регулювання і ринкових відносин нерозривно пов'язане з формуванням сприятливих умов для ефективного функціонування національної економіки, включаючи МГК.

Визначено, що наявна нормативно-правова й джерельна база дослідження дозволяє охарактеризувати проблеми державного регулювання МГК України й запропонувати шляхи її вдосконалення.

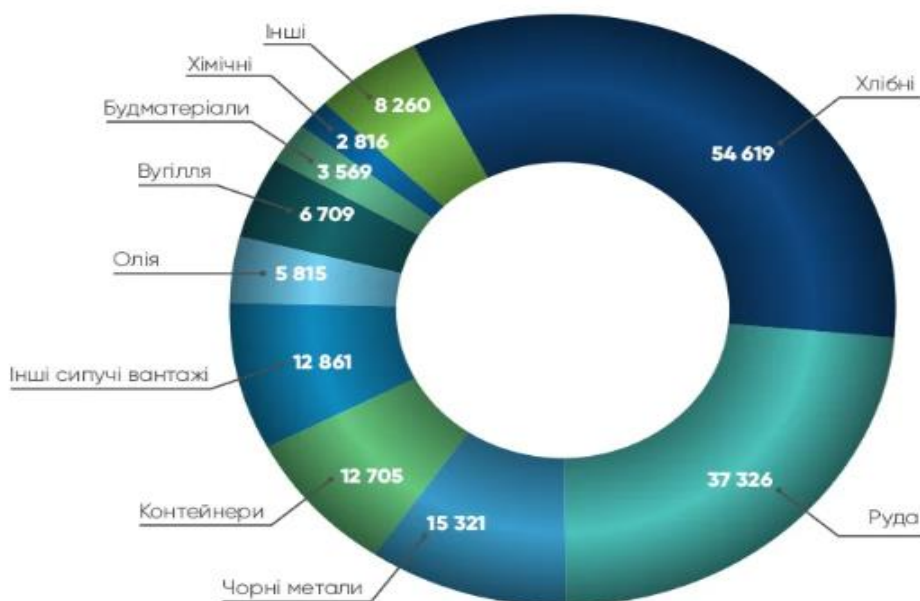
Обґрунтовано, механізми державного регулювання МГК, як здійснення державою регуляторних заходів (організаційних, правових, економічних, інформаційних тощо) з метою упорядкування суспільних явищ і зв'язків (Рис.1.1).

Рис. 1.1. Механізми державного регулювання МГК. Складено автором.

У **другому розділі** – «Методологічні основи державного регулювання морегосподарським комплексом України в системі національної економіки», окреслено сутність державного регулювання МГК України, проаналізовано державне регулювання МГК України.

Проаналізована діяльність і фінансові показники ДП АМПУ за 2020 рік. Структура вантажообігу МП України (2021 рік) за видами: будматеріали, вугілля, контейнери, олія, руда, хімічні, хлібні, чорні метали й інші (Рис.2.1)

Рис. 2.1. Структура вантажообігу за видами вантажу (2021 рік), тис. тонн.

Зроблено висновок, що головним завданням, яке повинна вирішити держава в процесі регулювання МГК, через органи державної влади та МСВ полягає у:

- створенні сприятливого середовища для усіх суб'єктів господарювання що займаються морегосподарської діяльністю;
- запобігання зменшенню виробничого потенціалу господарюючих структур МГК й занепаду виробництва, використовуючи для цього нові інноваційні, цифрові технології, які не суперечать ринковим відносинам, у яких сьогодні функціонує МГК;
- залучати в процес вивчення інституціональних основ і особливостей державного регулювання економічного розвитку МГК, факторів, що безпосередньо впливають на морегосподарську галузь, науковців, практиків, провідні заклади вищої освіти.

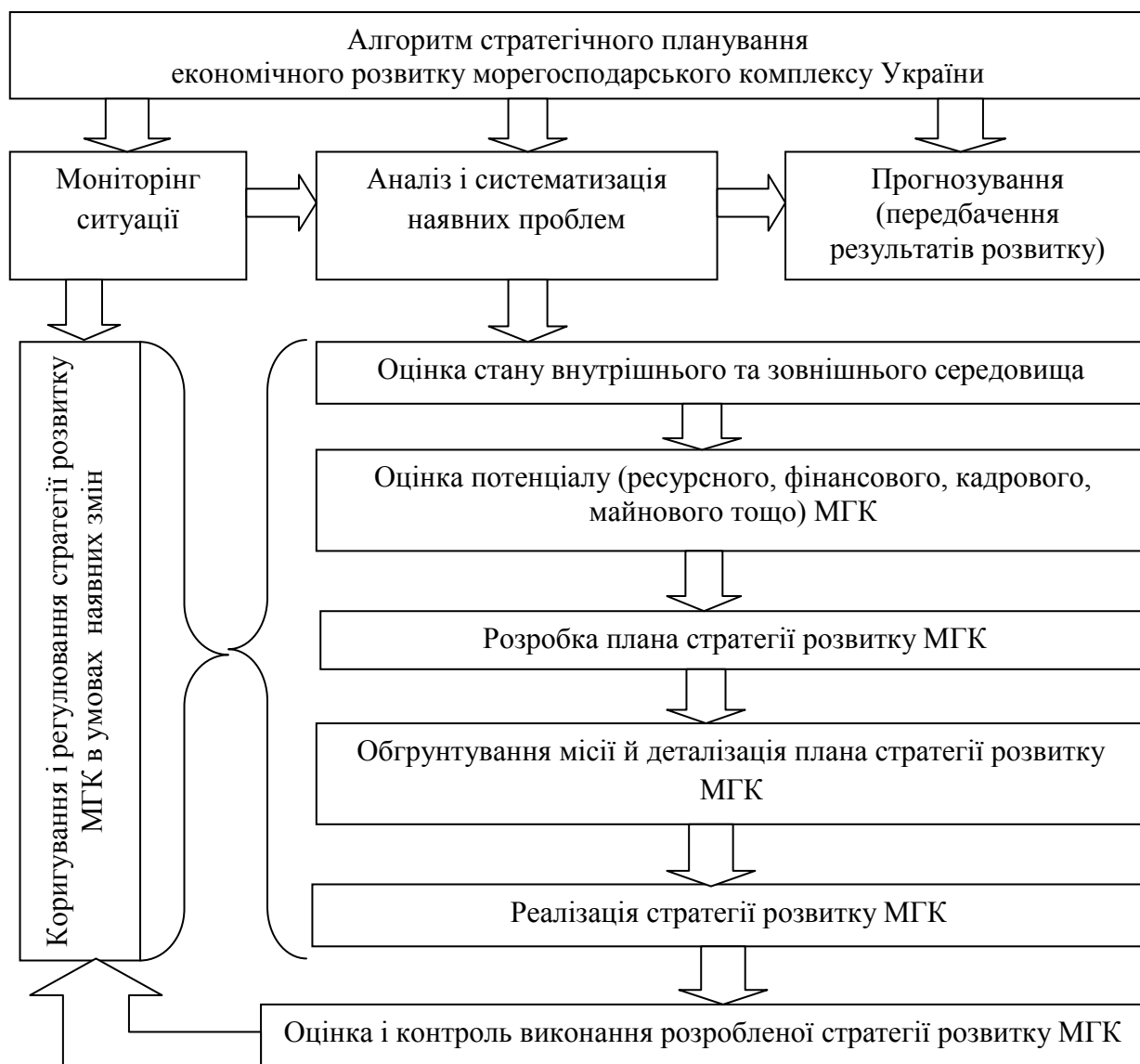
У **третьому розділі** – «Удосконалення державного регулювання морегосподарським комплексом України в умовах децентралізації», обґрунтовано державне стратегічне планування розвитком МГК й напрями сталого розвитку МГК України.

Зазначено, що розвиток ринкових відносин у суспільстві зумовлює стратегічне планування розвитком МГК на довгостроковий термін, але враховуючи економічну ситуацію, законодавчі та нормативні акти, що обумовлюють правила діяльності МГК, а також кон'юнктуру ринку. Інтеграція України в ЄС, глобалізаційні процеси, посиленням конкуренції спонукають підприємства МГК шукати шляхи виходу на європейські ринки.

Доведено, що МГК впливає на розвиток прибережних регіонів, тому стратегічне планування регіонів повинне це враховувати. Механізм державного регулювання, як раз і допомагає підтримувати необхідні економічні пропорції, забезпечує узгоджене цілеспрямоване функціонування всіх ланок господарської діяльності регіону. Тому що дозволяє передбачати процеси розвитку і становлення різних форм власності, наслідки технічного оновлення виробництва тощо. Стратегічне планування дозволяє виявити

закономірності та тенденції розвитку МГК та регіону, підвищує ступінь змін та поведінки різних суб'єктів господарювання.

Обґрунтовано, що головним завданням стратегічного планування МГК є забезпечення сталого розвитку МГК, тому складається з обґрунтованих заходів і планів досягнення яких дозволяє її реалізувати. Нами пропонується «алгоритм стратегічного планування економічного розвитку МГК» з урахуванням економічної євроінтеграції і децентралізації державного управління морегосподарської галуззю (Рис. 3.1).

Рис. 3.1. Алгоритм стратегічного планування економічного розвитку МГК України

Проведено дослідження показало, що державне стратегічне планування розвитком МГК – це передбачення процесів розвитку і становлення різних форм власності в структурі МГК, виявлення закономірності та тенденції розвитку МГК, підвищує ступінь змін та поведінки різних суб'єктів господарювання. Стратегічне планування розвитком МГК складається з системи довго-, середньо- та короткострокових планів, проектів і програм, але головний зміст – це визначення довгострокових цілей і шляхів їх досягнення.

Визначено, що сталий розвиток МГК України можливий на шляху запровадження морських кластерів, кластерного управління. Це підтверджує й Європейський досвід організації розвитку приморських регіонів.

Проведено дослідження показало, що саме кластерний принцип організації є важливим інструментом сталого розвитку МГК України. На сьогодні в МГК України є всі необхідні передумови для формування кластера на основі галузеве структурованих господарських зв'язків. По-перше Україна має достатньо велику протяжність морського узбережжя у Чорноморському регіоні; по-друге морегосподарський потенціал, морський природно-ресурсний потенціал; по-третє наявність значних резервів відновлення морського господарства; по-четверте наявність значних регіональних ресурсів експортного потенціалу морської галузі.

ВИСНОВКИ

Україна завдяки географічному положенню морська держава, тому її подальший розвиток залежить розвитку МГК, складовою якого є суб'єкти морського господарства: порти, суднобудівельні підприємства, рекреаційні комплекси. В даній роботі переслідувалася мета вивчення науково-теоретичних та методологічних засад формування та реалізації державного регулювання МГК України в умовах децентралізації. Задля досягнення цієї мети вирішено:

1. Охарактеризовано стан наукової розробки з досліджуваної проблеми. Визначено, що незважаючи на наявну нормативно-правову базу та значний доробок вітчизняних науковців у вивченні теоретичних і прикладних питань організації МГК, необхідно визнати недостатню розробленість проблематики державного регулювання МГК в Україні в умовах децентралізації.

2. Розглянуте категорійно-понятійний апарат державного регулювання МГК. Обґрунтовано поняття «механізми державного регулювання МГК», як комплекс заходів (організаційних, правових, економічних, інформаційних тощо) у морегосподарської галузі з метою упорядкування її діяльності й розвитку. Саме тому формування механізмів державного регулювання МГК створює основу державного регулювання морегосподарської галузю її розвиток і функціонування в ринкової української економіки.

3. Досліджено сутність системи державного регулювання МГК України. Охарактеризовано напрями діяльності МГК, як діяльність, яка пов'язана з морегосподарської діяльністю, тобто суб'єктів господарювання, які функціонують в межах МГК, а також майновогосподарські та організаційно-господарські відносини. Державне регулювання визначено, як комплекс управлінських, організаційно-економічних механізмів, і методів впливу органів державної влади та МСВ на структуру МГК, майновогосподарські та організаційно-господарські відносини. з метою досягнення стратегічних пріоритетів і завдань державної політики з розвитку інфраструктурного потенціалу МГК для прискореного росту національної економіки, що особливо актуально в умовах євроінтеграції та побудови ринкових відносин.

4. Проаналізовано державне регулювання МГК України й визначено, що МГК є визначальним для економіки приморських регіонів, через розвиток їх інфраструктури; створює сприятливе середовище для суб'єктів господарювання що займаються

морегосподарської діяльності; сприяє залученню інвестиції, які дадуть поштовх для розвитку регіону; розширює можливості для стейкхолдерів, створює сприятливі умови для інноваційного та економічного розвитку регіону, портової галузі; сприяє будівництву розгалуженої транспортної системи; сприяє будівельній, підрядній, залізничній і пов'язаній з ними діяльності спрямованій на підтримку у нормальному стані МГК.

5. Державне стратегічне планування розвитком МГК складається з обґрунтованих заходів і планів досягнення яких дозволяє її реалізувати. Виходячи з цього запропоновано «алгоритм стратегічного планування економічного розвитку МГК» з урахуванням економічної євроінтеграції і децентралізації державного управління морегосподарської галузю. Запропоновано розробка концепції «Стратегічного розвитку МГК», в якій обґрунтовується поєднання ресурсів і можливостей, враховуються ризики, що надходять з навколишнього середовища, вказуються орієнтири майбутніх результатів, при яких МГК зможе досягти поставленої мети. Концепція охоплює систему довго-, середньо- та короткострокових планів, проектів та програм, її головний зміст – це визначення довгострокових цілей і шляхів їх досягнення через забезпечення сталого розвитку МГК.

6. Ринкова економіка й ринкові відносини в Україні вимагають запровадження принципів сталого розвитку МГК, її структурної і техніко-технологічної перебудови. Інструментами втілення «концепції сталого розвитку» є: регуляторна база (стратегічні документи, закони, нормативні вимоги, директиви); економічні інструменти (податки і збори, субсидії); добровільні заходи (інформування про зміст, можливості та переваги сталого розвитку, консультації й підтримка основних стейкхолдерів); організація співпраці між основними учасниками процесу: уряд; науковці; громадські організації; громадяни; бізнес. Запропоновано для сталого розвитку МГК України запровадження кластерного принципу спираючись на Європейський досвід. Тому що в Україні є всі необхідні передумови для його формування на основі галузеве структурованих господарських зв'язків (достатньо велика протяжність морського узбережжя у Чорноморському регіоні; наявний морегосподарський потенціал, морський природно-ресурсний потенціал; значні резерви відновлення морського господарства; й значні регіональні ресурси експортного потенціалу морської галузі.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ

1. Горбенко Є.С. Забезпечення збалансованого розвитку приморських територій через розвиток морегосподарського комплексу України. Могилянські читання – 2021: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти: XXIV Всеукр. наук.-метод. конф.: тези доповідей. Публічне управління в Україні в умовах децентралізації влади та наближення її до європейських стандартів, Миколаїв, 8-12 листоп.2021р./ЧНУ ім. Петра Могили. – Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – С.98-99.

АНОТАЦІЯ

Горбенко Є.С. Механізми державного регулювання морегосподарським комплексом України в умовах децентралізації. – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота за другим рівнем вищої освіти (магістр) на здобуття освітнього ступеню «магістр». Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2021.

У кваліфікаційній роботі наведено теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального завдання щодо теоретичного обґрунтування державного регулювання морегосподарським комплексом України в умовах децентралізації.

Проаналізовано стан наукової розробки досліджуваної проблеми державного регулювання морегосподарським комплексом України.

Визначено, що поєднання державного регулювання і ринкових відносин нерозривно пов'язане з формуванням сприятливих умов для ефективного функціонування національної економіки, включаючи морегосподарський комплекс.

Обґрунтовано, що наявна нормативно-правова й джерельна база дослідження дозволяє охарактеризувати проблеми державного регулювання морегосподарським комплексом України й запропонувати шляхи її вдосконалення.

Доведено, що механізми державного регулювання морегосподарським комплексом - це здійснення державою регуляторних заходів (організаційних, правових, економічних, інформаційних тощо) з метою упорядкування суспільних явищ і зв'язків.

Визначено, що головним завданням, яке повинна вирішити держава в процесі регулювання морегосподарським комплексом, через органи державної влади та місцевим самоврядуванням полягає у:

- створенні сприятливого середовища для усіх суб'єктів господарювання що займаються морегосподарської діяльністю;
- запобігання зменшенню виробничого потенціалу господарюючих структур морегосподарського комплексу й занепаду виробництва, використовуючи для цього нові інноваційні, цифрові технології, які не суперечать ринковим відносинам, у яких сьогодні функціонує морегосподарський комплекс;
- залучати в процес вивчення інституціональних основ і особливостей державного регулювання економічного розвитку морегосподарського комплексу, факторів, що безпосередньо впливають на морегосподарську галузь, науковців, практиків, провідні заклади вищої освіти.

Зазначено, що розвиток ринкових відносин у суспільстві зумовлює стратегічне планування розвитком морегосподарського комплексу на довгостроковий термін, але враховуючи економічну ситуацію, законодавчі та нормативні акти, що обумовлюють правила діяльності морегосподарського комплексу, а також кон'юнктуру ринку. Інтеграція України в ЄС, глобалізаційні процеси, посиленням конкуренції спонукають підприємства морегосподарського комплексу шукати шляхи виходу на європейські ринки.

Доведено, що морегосподарський комплекс впливає на розвиток прибережних регіонів, тому стратегічне планування регіонів повинне це враховувати. Механізм державного регулювання, як раз і допомагає підтримувати необхідні економічні пропорції, забезпечує узгоджене цілеспрямоване функціонування всіх ланок господарської діяльності регіону. Тому що дозволяє передбачати процеси розвитку і становлення різних форм власності, наслідки технічного оновлення виробництва тощо. Стратегічне планування дозволяє виявити закономірності та тенденції розвитку морегосподарського комплексу та регіону, підвищує ступінь змін та поведінки різних суб'єктів господарювання.

Обґрунтовано, що головним завданням стратегічного планування морегосподарським комплексом є забезпечення його сталого розвитку. Запропоновано «алгоритм стратегічного планування економічного розвитку морегосподарського комплексу» з урахуванням економічної євроінтеграції і децентралізації державного управління морегосподарської галузю.

Зроблено висновок, що сталий розвиток МГК України можливий на шляху запровадження морських кластерів, кластерного управління. Саме кластерний принцип організації є важливим інструментом сталого розвитку МГК України.

Ключові слова: децентралізація, державне регулювання, механізм державного регулювання, стратегія, кластер, морегосподарський комплекс, портове господарство.

SUMMARY

Gorbenko E.S. Mechanisms of state regulation of the marine economy complex of Ukraine in the conditions of decentralization. – On the rights of the manuscript.

Qualification work on the second level of higher education for the degree of “master”. Petro Mohyla Black Sea National University. – Mykolaiv, 2021.

The qualification work provides theoretical generalization and new solution to the current problem of theoretical justification in regard to state regulation of Ukrainian marine economy complex in terms of decentralization.

We analyzed the level of scientific development of the researched problem and also the state regulation of Ukrainian marine economy complex.

It is determined that the combinations of state regulation and market relations are linked to the formation of favorable conditions for the effective functioning of the national economy, including the marine economy complex.

It is established that the available regulatory and source base of the research allows characterizing the problems of state regulation of the marine economy complex of Ukraine and suggesting ways of its improvement.

It is proved that the mechanisms of state regulation of the marine economy complex are the implementation of regulatory measures (organizational, legal, economic, informational, etc.) in order to regulate social phenomena and relations.

It is determined that the main tasks to be solved by the state in the process of regulating the marine economy complex, through public authorities and local governments are:

- create a favorable environment for all economic entities engaged in maritime activities;
- prevent the reduction of production potential in economic structures with respect to marine economy complex and prevent the decline of production with the help of new innovative, digital technologies which do not contradict market relations in which the maritime complex operates today;
- Involve in the process of studying the institutional foundations and features of state regulation of economic development of the marine economy complex and factors that directly affect the maritime industry, scientists, practitioners, leading institutions of higher education.

It is noted that the development of market relations in society determines the strategic planning for the development of the marine economy complex in the long run, but it is important to take into account the economic situation, laws and regulations that determines the rules of the maritime complex, as well as market conditions. Ukraine's integration into the EU, globalization processes, and increased competition encourage maritime enterprises to look for ways to enter European markets.

It has been proven that the marine economy complex influences the development of coastal regions, so the strategic planning of the regions should take this into account. The mechanism of state regulation just helps to maintain the necessary economic proportions and gives the purposeful functioning of all parts of economic activity in the region. Because it allows to predict the processes of development and formation of various forms of ownership, the consequences of technical renewal of production and more. Strategic planning allows to identify patterns and trends in the development of the marine economy complex and the region and increases the degree of change and behavior of various economic entities.

It is established that the main task of strategic planning of the marine economy complex is to ensure its sustainable development. We proposed the "strategic algorithm for planning the economic development of the maritime complex" considering the economic European integration and decentralization of state management in the maritime sphere.

It is concluded that the sustainable development of the marine economy complex of Ukraine is possible through the introduction of maritime clusters and cluster management. The cluster principle of organization is an important tool for sustainable development of the marine economy complex of Ukraine.

Keywords: decentralization, state regulation, mechanism of state regulation, strategy, cluster, marine economy complex, port economy.